

Bortom allt förnuft

”politisk kraft bortom det vi kallar förnuft”

I *Svensk Kyrkotidning* nr 25/2011 skrev jag om den burmesiska politikern Aung San Suu Kyis andlighet. Men egentligen behöver vi inte leta långt bort för att finna andliga och politiska tänkare. Vi har politiska mystiker i vår egen historia, och då menar jag inte bara Dag Hammarskjöld utan även författaren, teologen och kväkaren Emilia Fogelklou. Fogelklou var den första kvinna i Sverige som tog teologisk examen, men hon var också politiskt aktiv i kvinnorörelsen utifrån en djupgående andlig övertygelse. Så här skriver hon:

”Du och ingen annan får bestämma ditt livs inriktning mot nya rymder. Sådant är riskabelt. Alla oprövade vägar känns och är farliga. [...] Börja med det besvärligaste du har i din egen människovärld, öva bödens strålkraft där, den bön som ej blott är barnets begäran om något utan något jag ville sätta in: tjänarevillighet för en stor sak.”

Med ett uttryck som faktiskt påminner om Hammarskjölds strävar hon efter att överlämna sig. Inte till underkastelse i den här världen, utan till en djupare vilja och en större sak.

Det är vårsol och vi rör oss utåt, men även inåt. Mot slutet av en vår och början av en sommar tvingas vi till eftertanke. Vad vill vi med ledighet, med arbete, med andlighet och kärlek? Ska vi vandra på prövade eller oprövade vägar? Är det verkligen vi själva som bestämmer inriktningen? Hur har tillvaron blivit för oss, personligen och politiskt? Är vi nöjda? Är vi försonade med tillvaron som den har blivit? Vad är att vara försonad? Vad är att vara nöjd?

Detta nummer av *Svensk Kyrkotidning* vill ge utrymme för reflektion och fördjupning. Vi fortsätter vårens samtal om försoning och har bett skribenter tala fritt ur hjärtat om den mest centrala frågan i kristen tro: ”Varför måste Jesus dö?” Eller är den verkligen så central?, undrar Ingrid Skäremo. Är frågan om Jesu död verkligen sprungen ur hjärtat och kroppen, eller har den fötts i en teologisk hjärna som frikopplats från livet? Är frågan om Jesu död en teologisk konstruktion som lösgjort sig från faktiskt kristet liv?

Malin Svensk Strindberg väcker i sin tur frågan om inte försoningstanken ofta föder mer skuld än den lindrar. Vill vi verkligen bli räddade? Orkar vi bära mer tacksamhetsskuld? Martin Lind öppnar

för en försoning bortom blodsofferstankar. Han beskriver en Gud som ingriper i det nedersta läget. En Gud som ger nytt liv när det gamla faktiskt gått sönder. Sabina Kojj betonar i sin betraktelse att människor hon möter som präst ofta förstår djupet i det kristna talet om synd. Erfarenheten av den ovissa pendlingen mellan kamp och försoning finns redan där hos de människor kyrkan möter. Vad kyrkan behöver göra är snarast att öppna för insikten om att deras kamp rymms i påsknatten.

Litteraturvetaren Andreas Hedberg tar oss till 1800-talet. Han tar oss till en tid då en dikt kunde bli en politisk pamflett. Vi får möta Viktor Rydbergs uppgörelse med ”industrikapitalismens rovdrift.” Rydberg framstår här som en kämpande politisk och existentiell lyriker som visar på poesins kraft och som inspirerar rakt in i vår egen tid.

Men vi behöver inte vända oss till 1800-talet för att finna kraftfull poesi. I detta nummer har vi glädjen att publicera nyskrivna dikter av två kyrkligt aktiva poeter: Christina Lövestam och Kerstin Dillmar.

Vi får även möta två samtida andliga författare i något så ovanligt som en ”dialogrecension”. En 80-talist och en 60-talist, Lina Mattebo och Fredrik Modéus, som båda skriver lika personligt som allmängiltigt om sin tro läser här varandras böcker. Kanske kan deras böcker lämpa sig för korsläsning i studiegrupper och samtalscirkel där mer än en röst behövs?

Vi vill alltså med detta nummer inspirera till reflektion och fördjupning. Inte för att dra oss bort från världen utan för att vända oss mot den. Ibland behöver vi ge oss tid att påminnas om den gudomliga och politiska kraft som rymms bortom det vi kallar förnuft. Det sekulära förnuftet må vara upplyst, men det är sällan genomlyst. Enligt både Fogelklou och Hammarskjöld finns den verkliga förändringskraften bortom förnuftet, på väg mot nya rymder. Hammarskjöld skriver: ”Gud dör icke den dag vi ej längre tro på en personlig gudom, men vi dör den dag livet för oss ej längre genomlyses av det ständigt återskänkta undrets glans från källor bortom allt förnuft.”

PETRA CARLSSON

